

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală – județul Suceava

8 februarie 2026

Clasa a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Îmi amintesc bine voluptatea obositoare și amețitoare cu care citeam *Dicționarul Școlarului*, cel cu coperte galbene, cartonate, o voluptate asemănătoare cu aceea a înotului sub apă cu ochii deschiși, un fel de înaintare fără scop, după care ieși la suprafață halucinat, greu, cu vuiet în urechi și un fel de greață trecătoare – obolul unei inexplicabile fericiri. Ce să mai spun ce nebunie a fost când am descoperit DEX-ul! Alunecam de la un cuvânt la altul, fără să mă uit la explicații, despicam valuri de cuvinte, de sensuri pe jumătate ghicite, nefolositoare. Cuvintele se deschideau în inflorescențe de explicații. [...] Erau cuvinte prețioase pentru lucruri bine cunoscute, un fel de veșminte de gală care mă intimidau. [...]

Găseam aici cuvinte care denumesc lucruri, senzații, noțiuni de care nu auzisem niciodată, dintr-o realitate care nu-mi era accesibilă. [...]

Înghițeam ca o căpușă nesătulă cuvinte. Realitatea își ridica (sau lăsa) mereu cortinele, altele și altele. Fiecare pagină îmi răscolea simțuri necunoscute, mă trimitea în alte spații, în alte timpuri. Mă înveleam ca în catifele și blănuri în cuvintele preferate. [...] Le foloseam alandala și mi-am dat seama că reprezentau o mare, dar periculoasă putere cu care atrăgeam și respingeam în același timp. [...]

Într-o vreme când nu mai aveam niciun prieten, m-am gândit că felul meu de a fi, de a vorbi altfel îi îndepărtează pe toți. Așa că am hotărât să țin numai pentru mine cuvintele astea, să nu le folosesc niciodată. Ele aveau să fie unul dintre motoarele imaginației mele. Inutile, pură gratuitate, joc intim. Citeam. [...]

Apoi mi-am dat seama că tot vocabularul era, de fapt, chiar ca simplu instrument, insuficient, că nu puteai să exprimi tot ce-ți trece prin cap cu astfel de cuvinte. Că ele te blocau de multe ori. Pentru că erau, de fapt, meschine, pentru că erau sfrijite, pentru că nu făceau față ghemului de foc din pieptul tău (care era un fel de corespondent al gândirii din creier, mai rece, mai calmă). Sau te părăseau cu totul în situații în care ai fi avut cel mai mult nevoie de ele. Unde se duceau, unde dispăreau în plină panică? Unde se duceau cuvintele în timpul visului? Dar când vreo boală îți dădea târcoale? Sau în momentele de nesiguranță, când simțai că aluneci? Dar în fața copiilor, cerșetorilor, bătrânilor neputincioși? Și în fața examinatorilor? Și-a morții? În fața oglinzii? Și când iubeai? Și când te despărțai pentru totdeauna de cineva?

(Simona Popescu, *Exuvii*)

B.

Scriptoriu. Sună de parcă ar fi fost vreo clădire măreață, [...] dar era doar un șopron, în curtea din spate a unei case din Oxford. În loc să adăpostească lopeți și greble, șopronul adăpostea cuvinte. Fiecare cuvânt din limba engleză era scris pe câte o bucățică de hârtie de dimensiunea unei cărți poștale. [...]

Tata și domnul Murray fuseseră amândoi profesori în Scoția, cu mult înainte să existe vreun scriptoriu. Și, pentru că erau prieteni, pentru că eu n-aveam o mamă care să-mi poarte de grijă și pentru că tata era unul dintre cei mai de încredere lexicografi* ai domnului Murray, toată lumea închidea ochii la faptul că mă aflu în *Scriptoriu*. [...]

În mijloc se afla masa de sortare. Tata stătea la un capăt și, de-o parte și de alta, încăpeau câte trei asistenți. La celălalt capăt era biroul înalt al domnului Murray, cu fața spre toate cuvintele și spre toți oamenii care îl ajutau să le definească. Ajungeam mereu înaintea celorlalți lexicografi și, pentru acel răstimp, îl aveam pe tata și cuvintele doar pentru mine. Stăteam în brațele lui, la masa de sortat, și îl ajutam să pună în ordine fișele. Ori de câte ori dădeam peste vreun cuvânt pe care nu îl știam, el

citea descrierea care îl însoțea și mă ajuta să-mi dau singură seama ce înseamnă. Era ca o vânătoare de comori și, uneori, dădeam de aur. [...]

Restul zilei mi l-am petrecut sub masa de sortare, și-așa se face că acolo m-a găsit o micuță comoară. Era vorba despre un cuvânt care alunecase de pe colțul mesei. Atunci când o să aterizeze, mi-am spus, o să îl salvez și o să i-l dau chiar eu domnului Murray. [...]

L-am așteptat să aterizeze pe podeaua nemăturată, dar nu s-a întâmplat asta. Plana ca o pasăre, aproape atingând pământul, iar apoi făcând o tumbă în aer, parcă împins de un duh. [...] Cuvântul s-a cuibărit între pliurile rochiei mele, ca o rază de lumină căzută din rai. N-am îndrăznit să-l ating. Doar când eram cu tata aveam voie să ating cuvintele. M-am gândit să îl strig, dar ceva m-a făcut să-mi înghit limba. Am stat multă vreme ținând în poală cuvântul, tânjind să-l ating, dar neîndrăznind. Ce cuvânt o fi? m-am întrebat. Al cui? Nimeni nu s-a aplecat să-l ridice. După mult timp, am cules cuvântul, atentă să nu-i strivesc aripile argintii, și mi l-am apropiat de față. [...] Cuvântul era *birișoară**. [...] Știam ce se întâmplă atunci când un cuvânt este dat deoparte. De aceea, am împăturit cu grijă cuvântul *birișoară* și l-am băgat în buzunarul șorțulețului. După câteva clipe, chipul tatei s-a ițit sub masa de sortare.

— Haide, fugi, Esme! Te așteaptă Lizzie.

M-am chiorât [...] și am văzut-o pe tânăra slujnică a familiei Murray în spatele ușii deschise. [...]

— Am un secret, i-am spus. Nu ți-l pot spune aici. S-ar putea să fie dus de vânt.

Am mers pe vârfurile picioarelor prin bucătărie, spre scările înguste care duceau la camera lui Lizzie. [...] Am băgat mâna în șorț și am scos hârtiuța care îmi aterizase în poală mai devreme, în acea dimineață.

— Ce fel de secret e ăsta? m-a întrebat Lizzie, luând fișa în mână și întorcând-o pe toate părțile.

— E un cuvânt. [...]

— Unde l-ai găsit? m-a întrebat.

— El m-a găsit pe mine, am zis. [...] L-a aruncat un asistent. Unele cuvinte n-au niciun sens, așa că le aruncă.

— Ei și, ce-ai de gând să faci cu secretul tău?

Nu mă gândisem la asta. Tot ce voiam era să i-l arăt lui Lizzie. Știam că n-am cum să-l rog pe tata să aibă grijă de el și n-avea cum să rămână pentru totdeauna în șorțulețul meu.

— Poți să mi-l ții tu? am întrebat.

— Cre'că da, dacă vrei tu. [...]

Părea mai nimic, dar nu era așa. Era mic, fragil și poate că nu însemna nimic important, dar trebuia să-l țin departe de sobă. Nu știam cum să-i spun nimic din toate astea lui Lizzie, iar ea nu a insistat. [...] Până la urmă, l-am luat înapoi și l-am cuibărit între palmele mele. Lizzie m-a mângâiat pe păr.

— Mai trebuie să găsești și alte comori care să-i țină de urât.

În următoarele dimineți, după ce îl ajutam pe tata la corespondență, mă strecuram până într-un capăt al mesei de sortare, să aștept cuvinte căzătoare. Dar, atunci când cădeau, erau imediat recuperate de un asistent.

(Pip Williams, *Dicționarul cuvintelor pierdute*)

*lexicograf = cel care alcătuiește dicționare

*birișoară = argat, slugă

C.

De multe ori cuvintele vechi ce au ieșit din uz capătă o strălucire tainică devenind asemenea unor monede antice ascunse la rădăcina unui pom sau chiar la temelia casei, adică a limbii materne. Fără ele, am fi mult mai săraci, lipsiți nu numai de duh, dar și de darul înțelegerii umane. Strălucirea lor tainică, simțită în anumite momente de iscodire și de respirație lăuntrică, mai mult inconștientă, decât conștientă, aruncă nostalgice raze de lumină dinlăuntrul memoriei noastre crepusculare, aducând la suprafață amintiri și lucruri uitate, cufundate într-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat, ce ne animă deseori simțurile. [...]

Cuvintele ieșite din uz ale unei limbi seamănă cu o corabie de mărfuri, pline de tot felul de cufere și cufărașe, dar și de amfore umplute cu vin și mirodenii, scufundată în apele adânci ale unui ocean. Nu oricine poate ajunge la aceste tainice comori și nu oricine le poate aduce la suprafață fără a le deteriora, căci în contact cu aerul, ele se prefac în praf și pulbere.

Cuvintele vechi reprezintă o comoară vie pentru colecționari, dar și pentru degustătorii de esențe, care le pot savura gustul și mirosul, refăcând în memoria lor afectivă imagini și întâmplările petrecute în alte veacuri.

(Nichita Danilov în *Cuvinte uitate – România literară*: <https://share.google/h5i8cL4Q61QoZ9WrR>)

SUBIECTUL I**20 de puncte****Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:****1.** Sunetul *i* este doar vocală în ambele cuvinte din seria:

- a) citeam, chiar
- b) creier, plină
- c) aluneci, cineva
- d) fiecare, rochie

2 puncte**2.** Cuvintele subliniate în enunțul: *Alunecam de la un cuvânt la altul, fără să mă uit la explicații, despicam valuri de cuvinte, de sensuri pe jumătate ghicite, nefolositoare.* sunt formate, în ordine, prin:

- a) derivare, derivare, compunere
- b) conversiune, conversiune, derivare
- c) compunere, derivare, compunere
- d) compunere, conversiune, derivare

2 puncte**3.** Sinonimele potrivite în context ale cuvintelor subliniate în secvența: *Îmi amintesc bine voluptatea obositoare și amețitoare cu care citeam Dicționarul Școlarului, cel cu coperte galbene, cartonate, o voluptate asemănătoare cu aceea a înotului sub apă cu ochii deschiși, un fel de înaintare fără scop, după care ieși la suprafață halucinat, greu...* se află, în ordine, în seria:

- a) pasiunea, plictisitoare, ridicare
- b) desfătarea, relaxantă, ascensiune
- c) încântarea, epuizantă, avansare
- d) plictiseala, istovitoare, evoluție.

2 puncte**Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile la cerințele de mai jos:****4.** Alcătuiește un enunț în care verbul *a însemna* să aibă o altă valoare morfologică decât cea din enunțul dat, pe care o vei preciza: *Era mic, fragil și poate că nu însemna nimic important, dar trebuia să-l țin departe de sobă.***2 puncte****5.** Transcrie două pronume diferite din enunțul următor, precizând felul fiecăruia: *Apoi mi-am dat seama că tot vocabularul era, de fapt, chiar ca simplul instrument, insuficient, că nu puteai să exprimi [...] ce-ți trece prin cap cu astfel de cuvinte.***2 puncte****6.** Precizează tipul adjectivelor din secvența: *Fiecare pagină îmi răscolea simțuri necunoscute.***2 puncte****7.** Indică tipul atributelor din secvența: *m-am gândit că felul meu de a fi, [...] îi îndepărtează pe toți.***2 puncte****8.** Precizează valoarea morfologică a verbului *a fi* din secvența: *Fiecare cuvânt din limba engleză era scris pe câte o bucățică de hârtie.* Construieste o propoziție în care verbul *a fi* să apară cu valoare predicativă impersonală.**2 puncte****9.** Construieste o frază cu referire la lectură în care să existe și două propoziții subordonate aflate în raport de coordonare prin joncțiune disjunctivă.**2 puncte****10.** Rescrie enunțul următor, corectând greșelile de orice natură: *Mă sfiși să-i spun cât de multe cuvinte au dispărut și că, din cauza multiplelor schimbări din lumea în care trăim, numărul cazurilor de cuvinte dispărute sunt în creștere.***2 puncte****SUBIECTUL AL II-LEA****40 de puncte****Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:****1.** Prezintă un element de conținut comun celor trei texte-suport, valorificând câte o secvență din fiecare text.**6 puncte****2.** Precizează o trăsătură morală comună personajelor din textele A și B, numind mijlocul de caracterizare identificat în fiecare text.**6 puncte****3.** Explică, în 30-50 de cuvinte, o semnificație a secvenței selectate din textul B: *L-am așteptat să aterizeze pe podeaua nemăturată, dar nu s-a întâmplat asta. Plana ca o pasăre, aproape atingând pământul, iar apoi făcând o tumbă în aer, parcă împins de un duh. [...] Cuvântul s-a cuibărit între pliurile rochiei mele, ca o rază de lumină căzută din rai. N-am îndrăznit să-l ating. Doar când eram cu tata aveam voie să ating cuvintele.***6 puncte****4.** Interpretează o figură de stil, identificată în secvența următoare, selectată din textul A: *Realitatea își ridică (sau lăsa) mereu cortinele, altele și altele. Fiecare pagină îmi răscolea simțuri necunoscute, mă trimitea în alte spații, în alte timpuri. Mă înveleam ca în catifele și blănuri în cuvintele preferate.***6 puncte****5.** Comentează, într-un text de minimum 70 de cuvinte, modul în care se raportează la cuvinte personajul din textul A.**8 puncte****6.** Crezi că este necesar să cunoaștem și să salvăm cuvinte vechi? Justifică-ți răspunsul, în 70-100 de cuvinte, răspunzând la întrebarea propusă și valorificând textele B și C, precum și experiența personală.**8 puncte**

Imaginează-ți că ești personajul din primul text și că te-ai întâlnit cu Esme, personajul din textul B.

Scrie un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți cum te-ai întâlnit cu ea, cum ați găsit împreună alte *cuvinte căzătoare* și cum ai procedat pentru a o ajuta pe Esme să le salveze. În compunere ta vei insera o secvență descriptivă de tip portret de minimum 30 de cuvinte și o secvență dialogată de minimum patru replici.

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.